САМОДОПОМОГА

ЕКОНОМІЧНО - КООПЕРАТИВНИЙ КВАРТАЛЬНИК

SELF - HELP

862 Main St., Winnipeg 4, Man.

A UKRAINIAN QUARTERLY OF COOPERATION AND ECONOMY

РІК VII. ГРУДЕНЬ, 1963, ВІННІПЕҐ, МАН. — DECEMBER, 1963, WINNIPEG, MAN. ЧИСЛО 1 (19).

Етнічні групи в провінції Манітоби на тлі кооперації

Хоч уже й в звіриннім світі помітно сліди природної кооперації — взаємної допомоги, особливо в небезпеці, в людськім роді цей інстинкт далеко виразніший, а розвиток його залежить від культури даного народу. Численні етнічні групи в Канаді, зокрема в Манітобі творять свої кооперативні товариства. В ділянці кредитової кооперації дав для цього почин француз Алфонс Дежарден 1900 року в містечку Леві в провінції Квебеку.

З приводу дискусії про дво-культуризм чи много-культуризм в Канаді, цікаво для нас — які підстави для розвязки цієї проблеми торує саме життя в природному розвою канадійської нації.

Для тої цили хочемо представити в цифрах участь етнічних груп провінції Манітоби зокрема міста Вінніпеґу в розвою кредитової кооперації. Обставини так зложились, що і в Манітобі, мимо того, що французи тут на четвертому місці, вони дали провід в починах і розвою кредитової кооперації.

Закон про кредитові спілки в Манітобі схвалений був урядом 1937 року і ввійшов в силу першого вересня. Того самого 1937 року зорганізовано вже було в провінції дві кредитівки — першу французьку в Ст. Мало, около 35 миль на полудне від Вінніпеґу, а другу між англо-саксонцями на передмісті Вінніпеґу — в Норвуд. Після них щойно й другі етнічні групи почали самочинно братися за це діло. Коли число кредитівок зростало, вони почали шукати лучби між собою і щойно 1943 року, де їх нараховувалось вже біля 50, скликано було конвенцію й покликано до життя осередню кредитівок п. н. **Credit Union Federation of Manitoba,** а в 1944 році фінансову осередню п. н. **Central Credit Union of Manitoba.** Вже від самих початків почали французи домагатись окремих прав для себе в управах і проводі централь а вкінці 1952 року опустили централю і сейчас покликали до життя свою п. н. **"La Caisse Central de St. Boniface".**

Понижче подаємо табелі, в яких представлено поодинокі групи етнічні у Вінніпеґу й на передмістях а дальше в цілій провінції Манітоби. Вкінці подано участь поодиноких груп — усіх 11 — в кредитовій кооперації.

(Продовження на 2-ій стор.)

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ

вітаємо наших читачів, членів Карпатії і всіх друзів та бажаємо щастя, здоров'я, многих літ,

ВЕСЕЛИХ СВЯТ і Щасливого Нового Року

Дирекція й Службовики Карпатії та Редакція „Самодопомоги".

Стінних календарів цього року поштою не висилаємо!

Хто з членів Карпатії бажає мати

НАШ СТІННИЙ КАЛЕНДАР НА 1964 РІК

може собі вибрати взірець до вподоби в нашій канцелярії при нагоді відвидин.

Управа Карпатії.

ЧИ ВИ ПЛАТИТЕ РАТУ на позичку останнього дня в місяці, чи на першого слідуючого — цим разом заплатіть з кінцем грудня. Для вигоди членів канцелярія Карпатії буде відчинена в ПОНЕДІЛОК 23-го ГРУДНЯ і В ПОНЕДІЛОК 30-го ГРУДНЯ.

До побачення!

СЕНАТОР ПАВЛО ЮЗИК
вітає 24-ті річні заг. збори Карпатії.

ВІННІПЕҐ І ПЕРЕДМІСТЯ

	Вінніпеґ	Іст. Кілд.	В. Кілд.	Ст. Бон.	Ст. Джеймз	Транскона	Разом
Британці	113,615	12,075	5,721	13,116	24,486	6,139	175,152
Українці	35,975	4,314	2,827	1,767	1,114	2,451	48,448
Німці	30,249	3,863	1,981	1,800	1,818	1,074	40,785
Французи	13,945	—	—	14,404	1,558	1,264	31,171
Нідерляндці	6,814	1,345	—	—	—	—	8,159
Поляки	16,573	1,852	1,106	1,144	—	—	20,675
Жиди	11,690	—	6,064	—	—	—	17,754
Італійці	4,216	—	—	—	—	—	4,216
	233,077	23,449	17,699	32,231	28,976	10,928	346,360

Цифри, якими послуговуємось, взяті з видання **"Financial Post"** книжки п. н. **"1962 SURVEY OF MARKETS and BUSINESS YEAR BOOK".** Зладжена вона на основі перепису 1961 року згл. доповнена даними з 1 червня, 1962 року. Там населення Манітоби оцінено цифрою 935,000, а Вінніпеґу 488,200 та в поодиноких місцевостях узгляднено лише дані, які мають значення для господарського ринку.

ЕТНІЧНІ ГРУПИ МАНІТОБИ В 1962

Назва	
Британці	396,445
Українці	105,372
Німці	91,846
Французи	83,936
Нідерляндці*	47,780
Поляки	44,371
Жиди	18,898
Італійці	6,476
Індіяни і Ескімоси	29,427
Прочі	45,684
	870,235

* Бельгійці і Голяндці.

КРЕДИТОВІ СПІЛКИ ЕТНІЧНИХ ГРУП В МАНІТОБІ

Назва	Рік заложення в хронологічнім порядку	Місцевість	Число кредитівок в 1962
1. Французи	1937	Ст. Мало	33
2. Британці	1937	Вінніпеґ	180
3. Німці	1938	Лов Фарм	12
4. Бельгійці	1939	Вінніпеґ	1
5. Українці	1940	Вінніпеґ	20
6. Жиди	1948	Вінніпеґ	1
7. Ісляндці	1949	Гімлі	1
8. Голяндці	1952	Вінніпеґ	1
9. Поляки	1953	Вінніпеґ	2
10. Індіяни і Ескімоси	1961	Дасон Бей	1
11. Італійці	1963	Вінніпеґ	—
			252

До характеристики поодиноких груп

1) Французи, що перші почали справу кредитової кооперації в Манітобі, й до сьогодні займають видне місце в цім секторі, мимо того що чисельно стоять на четвертому місці в провінції і становлять лише 10% населення. Їхня централя кредитівок, якої управителем являється **Rene Toupin** міститься у власному приміщенні, під числом **543 Langevin Street, St. Boniface.** Інкорпорована в 1952 році вона сьогодні має 54 члени — з того 43 кредитівки, кілька кооперативних установ й інвестиційну спілку **Societe de Placement,** що займається виключно моргеджовими позичками. Ця остання спілка приймає уділи у висоті $50.00 й ґарантує уділовцям 4% відсотків; має членів не лише в Ст. Бонифас а по цілій провінції.

2) Брітанська група себто англо-саксонці становлять 43% населення Манітоби і, зовсім природно, займають домінуюче становище, як у кожній іншій ділянці і в кредитовій кооперації. Беручи в увагу, що в багатьох кредитівках цієї групи є мішане членство, всежтаки треба оцінювати, що понад дві третини членства кредитової кооперації в Манітобі обєднано в рядах цієї групи.

3) Урядові рекорди виказують, що кредитівка в Лов Фарм, між Німцями-Менонітами заінкорпорована була в 1938 році. Фактично в тім році льокальна група почала організувати щойно споживчу кооперативу і кредитівку а діяльність крамниці почалась аж зимою 1939-40, а кредитівки ще пізніше. Ця кредитівка, яка почала з капіталом $54.50, а в урядовім реєстрі являється девятою з ряду, в 1962 році виказує 518 членів і 343 тисячі оборотових капіталів. Одна з найбільших в провінції Манітоби кредитівка в Штайнбах має сьогодні понад 4 мільйони долярів майна, а також кілька інших кредитівок-мільйонерів між німцями-менонітами — Вінніпеґ, Вінклер, Алтона — займають дуже важне місце в кооперації Манітоби. Про діяльність цієї групи доволі літератури в англійській мові, м. і. праця Роберта Маєрса, Петра Пеннера і др. Ця група видала також чимало видних, чільних кооператорів, які займають важні пости не лише в нашій провінції але і в Саскачевані та Алберті.

4) Бельгійська група — це в дійсности парохіяльна кредитівка при Церкві Св. Серця в Ст. Бонифас. З кінцем 1962 вона начисляє 1,138 членів і $764 тисячі оборотового капіталу. Довголітним управителем кредитівки є власник споживчої крамниці Реймонд Бернард. Кредитівка святкуватиме 25-річчя в 1964 році. Членами її, після статута, можуть бути бельгійці і голяндці.

5) Українці, чисельна група — майже 13% населення провінції, могли б виказати кращий рекорд. У Вінніпеґу й на передмістях існує сьогодні девять кредитівок, які удержують між собою постійно, хоч слабий звязок, а це: 1) Карпатія, 2) Кредитівка Північного Вінніпеґу, 3) Дніпро, 4) Віра, 5) Дністер (Ст. Бонифас), 6) Кред. Св. Михаїла, Транскона, 7) Степ, 8) Поступ, 9) Парохія Пресв. Евхаристії (Іст. Кілдонан). На провінції враховуємо до цієї групи кредитівки: 10) Сифтон, 11) Попларфілд, 12) Етелберт, 13) Кред. Св. Духа в Сенді Лейк, 14) Овкбурн, 15) Вінніпеґозис, 16) Пайн Ривер, 17) Вайта й околиця, 18) Риверс, 19) Ґілберт Плейнс, 20) Роркетон (між озерами).

Кооперативна Громада у Вінніпеґу, що обєднує місцеві кредитівки, принайменше в часі конвенцій відбуває стрічі з делеґатами кредитівок з провінції. Членство згаданих тут 20 кредитівок, згідно з урядовим звітом за 1962 рік, виносить 8,324, а оборотові капітали $5,720,659.

Із загального числа — 325 чартерованих кредитівок в Манітобі т. є за 25 років 1937—1962 — після урядових звітів, 61 кредитівка втратила чартер, а 12 кредитівок в останньому році було неактивних. Із українських кредитівок перестали діяти дві — Альфа - Омеґа у Вінніпеґу і Кредитівка у Фішер Бренч.

Немає найменшого сумніву, що сотні українців є членами різних кредитівок, особливо в кредитівках індустріяльного характеру. На списку членів-кредитівок Ліги Кред. Спілок з 1958 року находимо кільканадцять українських імен між управителями різних кредитівок, які тут узгляднені під брітанською групою. Згадати годиться, що в Манітобській Фінансовій Централі Кредитівок працює двоє українців: пані Вікторія Загарук-Ґіслясон і Норман Фудалі.

6) Перша жидівська кредитівка зачартерована була 1 квітня 1948 під назвою **20th Century Credit Union Society.** В жовтні 1953 вона перестала існувати. В травні 1963 року заінкорпорована нова жидівська кредитівка у Вінніпеґу п. н. **Hebrew Credit Union Society Ltd.** Урядником кредитівки являється п. **Lyon Schubert, 583 Enniskillen Ave.** Відомо мені, що в Ріджайні заіснувала жидівська кредитівка одна з перших і діє до сьогодні.

7) Ісляндці плекають кооперативного духа більше може чим інші групи та їх в Канаді і в нашій провінції небагато. Вони активні в кооперативному рухові, представники їхні засідають в кооперативних централях.

8) Голяндці мають маленьку кредитівку, що в мин. році начисляла 358 членів і $113 тисяч майна. Рекорди свої і звіти ведуть в рідній мові. Характеристичне, що кредитівка сповняє в них функцію національної організації і у звіті вони порушують всякі інші національні справи.

(Докінчення на 3-ій стор.)

СПОЖИВЧІ КООПЕРАТИВНІ КРАМНИЦІ В УКРАЇНСЬКИХ ОКОЛИЦЯХ АЛБЕРТИ

Кооперація внушає безкорисну працю для свого ближнього, громади чи спільноти. В Самодопомозі реєстрували ми дотепер постійно всякі відомости і з різних джерел про кооперативне життя між українською спільнотою в Канаді. Це доволі утруднена праця, бо замало в нас передових людей, які би такі відомости збирали й подавали до преси. Нераз доводилось нам чути, що із останньою іміграцією прибуло до Канади споре число кооператорів й були в нас надії, що такі люди включаться в активне кооперативне життя. На жаль, таких було дуже мало.

Дотепер зареєстрували ми десятки місцевостей по Канаді, де в українських кольоніях і громадах діють кредитівки й кооперативи. Недавно отримали ми від одного нашого приятеля, що активно занятий в кооперативній гуртівні з осідком в Едмонтоні, на провідному місці, відомості, якими радо ділимось з українськими кооператорами. І так: з кінцем 1961 року діяло в Алберті 17 кооператив, в яких понад 50% членів — українці. В скобках подаємо річні торги тих кооператив в округлих цифрах.

Ось вони:

1) Andrew (150,000); 2) Hairy Hill (70,000); 3) Lamont (150,000); 4) Marwyne (125,000); 5) Mundare (110,000); 6) Park (60,000); 7) St. Michael (50,000); 8) Two Hills (175,000); 9) Vegreville (220,000); 10) Abee (80,000); 11) Athabasca (165,000); 12) Boyle (185,000); 13) Busby (84,000); 14) Hollow Lake (60,000); 15) Thorhild (230,000); 16) Waskatenau (100,000); 17) Rycroft (210,000).

Кооперативи, в яких відношення членів українського роду до загального числа ленів становить 25—50% діють в таких одинадцять місцевостях:

1) Elk Point (140,000); 2) Mannville (125,000); 3) St. Paul (1,000,000); 4) Vermilion (270,000); 5) Barrhead (270,000); 6) Edmonton (1,800,000); 7) Hattonford (40,000); 8) Tofield (90,000); 9) Red Deer (900,000); 10) Rocky Mountain House (400,000); 11) Stettler (525,000).

---

9) Серед поляків оживили справу кредитової кооперації ветерани був. останньої війни. Їх перша кредитівка носить назву: Кредитівка польських комбатантів. В ній в мин. році 318 членів і $362 тисячі майна. Другу кредитівку при Пароції Св. Духа також вони помогли зорганізувати.

10) **Ескімоси й Індіяни.** Між цими двома групами почалась усильна кооперативна діяльність тому кілька років. Помагає в тім так уряд — Саскачеванський, Манітобський і Домініяльний — як кооперативні установи. На півночі існує сьогодні кільканадцять кооператив. Між індіянами в околиці Дасон Бей дістала кредитівка чартер 19 квітня 1961 року і в травні 1963 начисляє 68 членів та понад $1,000.00 майна. Друга кредитівка в Лізард Пойнт ледви чи годна вдержатись — там 23 члени хоч чартер отримала громада ще 4 липня 1961.

11) Італійська Кредитівка, що недавно отримала свій чартер, міститься при одній католицькій парохії і щойно починає ставити перші кроки.

В. Топольницький.

КАЖУТЬ, ЩО ЗМІНА ПОМАГАЄ...

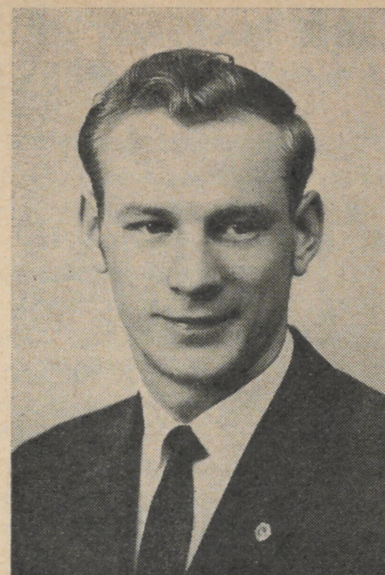
В кооперативнім місячнику „Бридж" за грудень 1963 читаємо цікаву статтю на тему служби громаді в кредитовій спілці. Г. Телґенгоф, скарбник кредитівки в Сіятель, Вашінґтон, пише про діяльність кредитівки й висловлює такі думки: Неписане правило чи пак „джентелменська згода" не дозволяє членові бути в дирекції чи якійсь комісії довше як один рік. Лише до скарбника це правило не відноситься.

Ціллю щорічної зміни членів в проводі — дати змогу якнайбільшому числу членів набути ширшого досвіду в кермі кредитовою спілкою. Більшість членів дирекції починають зі служби в освітній комісії, зложеної з 10 членів.

Така практика доказує, що **члени** кредитівки **мають більше** в такім устрою особистого **зацікавлення справами кредитівки,** бо багато з них мали нагоду служити в дирекції чи в комісіях — кредитовій або ревізійній. **Майже 90% процент** членів **приходить на річні збори** — тому й більше з них по-черзі **мають більше знання про функцію кредитової спілки** і розказують про це новим членам при всякій нагоді. Словом — кожен бувший урядник кредитівки — це неофіційний **„амбасадор"** кредитівки.

Друга добра сторона такого поступування — це те, що члени радо приймають службу в комісії чи в дирекції, бо кожен знає, що його речинець обмежений та що кожен інший член чекає на свою чергу.

Закінчує цей кооператор словами: **„Ясно, що кредитівка належить до всіх членів.** І це природно, щоб усі члени-удільовці справували діяльність і мали однакову контролю і користь або вигоду".

WILLIAM M. KALINOWSKY

Mr. Kalinowsky was born in Benito, Manitoba, where he received his elementary and high school education. He graduated from the International Accountants Society in Chicago. He is engaged in the Co-operative Movement for 6 years — 5 years with Federated Co-operatives Limited in the Accounting Department. On February 5th, 1962 he was transferred from F. C. L. to the Department of Co-operative Services as Supervisor of Credit Unions. Bill is married and has one son. He resides at 311 Marshall Bay in Fort Garry.

НОВІ ЧЛЕНИ

що вступили в ряди Карпатії протягом місяця листопада та половини грудня:

Ярослав Шилівський
Роберт Мічовський
Анна Джонстон
Дмитро Головчак
Михайло Стачук
Настя Кінал
Іван Павлюк
Іван Андрушко
Гелмут Бартч
Анна Жук
Ярослав Бартко
Міні Зілінська
Александер Брик
Василь Басараб
Павліна Щербатий
Марія Курець
Едвард Бобій
Гнирь Канчір
Петро Е. Торбяк
Петро Бирка
Яків Дудич.

Малолітні Члени:

Сандра Войтович
Надія Паралюх
Джералд Токарівський
Степан Грудень
Віра Масло

На іншому місці подаємо список членів Карпатії, які за 24 роки входили до дирекції або комісій. Їх дуже мале число — усіх 58. Згідно з повищим правилом в нас було б сьогодні понад 250 бувших членів проводу.

УКРАЇНСЬКІ КРЕДИТОВІ КООПЕРАТИВИ У ВІННІПЕҐУ ТА ЇХНЯ СЛУЖБА ЧЛЕНАМ У 1962 РОЦІ

У Вінніпеґу маємо тепер дев'ять українських кредитових кооператив, одна велика 2-мільйонова установа — „Карпатія", дві середньовеликі установи — це „Віра" і „Кредитова Кооператива Пвнічного Вінніпеґу" та шість менших — це „Поступ", „Дніпро", „Дністер", св. Михайла, „Степ" і Пресв. Евхаристії — з поміж яких дві перші в цій групі мають можливість скоро перейти в групу середню.

Всі названі кредитівки з року на рік „підростають", одні більше, другі менше, але майже всі збільшують своє членство і оборотові фонди та поволі перебирають у свої руки чимраз більше фінансових оборотів нашої громади.

Як відбувається цей ріст і наскільки наші кредитівки у Вінніпеґу обслуговують українську громаду, чи то у формі мобілізації ощадностей, чи у формі послуг позичками, бачимо з нижче наведених цифрових показників.

Зачнемо від членства і оборотових фондів, подаючи при тому, для кращої орієнтації, і дату заснування кожної кредитівки. Ось цифри:

Назва кредитівки:	Рік основання	Члени в: 1961 р.	1962 р.	Оборотові фонди: в 1961 р.	в 1962 р.
1. Карпатія	1940	2,161	2,305	$1,840,430	$2,166,806
2. Віра	1950	679	744	506,012	659,606
3. Півн. Вінніпеґу	1943	468	540	391,108	462,204
4. Поступ	1958	245	278	141,664	179,427
5. Дніпро	1950	214	216	99,074	108,334
6. Дністер	1951	105	141	30,062	75,059
7. Св. Михайла	1951	138	140	42,519	44,272
8. Степ	1953	118	113	26,432	35,553
9. Пресв. Евхаристії	1958	120	132	14,183	14,090
	Разом	4,248	4,609	$3,091,484	$3,745,351

Як бачимо, за один рік, стан членства наших кредитівок збільшився на 361 осіб, або на 8.2%; майно зросло на $653,867, або на 21.2%. На одну українську кредитівку в Вінніпеґу припадає в пересічі 511 членів і $416,150 майна. Стан членства і майна можна ще подвоїти, а навіть в троє збільшити, коли б проводи поодиноких кредитівок присвятили більше уваги організаційно-освідомній праці серед української громади, а українські громадяне з більшим довірям почали співпрацювати із своїми фінансовими установами, які дають не гіршу обслугу від різних фінансових компаній. Для прикладу наведемо дані, які показують нам яку велику поміч дають наші кредитівки своїм членам позичками за один тільки рік. Ось цифри:

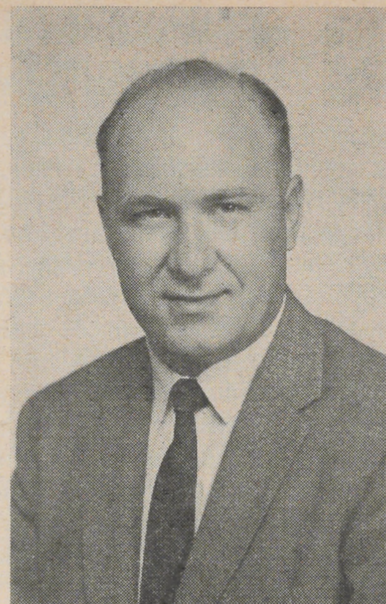
Назва кредитівки:	Уділено позичок: Кількість:	Сума:	Стан позичок: в 1961 р.	в 1962 р.
1. Карпатія	440	$861,893	$1,472,390	$1,676,371
2. Віра	167	333,277	446,300	614,696
3. Півн. Вінніпеґу	84	236,980	361,772	434,587
4. Поступ	30	80,233	123,403	152,810
5. Дніпро	18	36,473	79,702	81,541
6. Дністер	23	75,825	19,305	74,191
7. Св. Михайла	13	12,040	34,662	34,039
8. Степ	28	31,238	25,685	34,173
9. Пресв. Евхаристії	17	5,000	9,550	8,080
Разом	820	$1,672,959	$2,572,769	$3,110,488

Як бачимо, впродовж 1962 року, з позичок користало 820 членів, або 18% всього членства; пересічно кожний члендовжник задовжився на $2,040. Стан позичок побільшився на $538,719, або округло на 21%. На одну кредитівку в пересічі припадає $345,609 позичок, а на одного члена в пересічі $677 задовження. Ощадности (враз із уділами) в пересічі на одного члена виносять $709.

Не спиняючись на обговоренні інших цифрових показників дії і росту українських кредитових кооператив у Вінніпеґу, підмітимо тільки, що майже всі вони в останніх двох роках стали більш активні, всі мають широкі можливости розвитку і в пересічі ні одна не уступає в нічому перед такими ж англійськими або французькими кредитівками.

Недоліком їхньої праці є те, що всі вони працюють не скоординовано, за мало виявляють зацікавлення розбудовою авторитету „Кооп. Громади", як свого координаційного осередка, в якому повинні узгіднювати та спільно намічувати плян праці кожного року, заощаджуючи багато часу і труду поодиноким кредитовим кооперативам на освідомну роботу, якої не ведеться зовсім, або ведеться дуже не систематично. На жаль, це є гріх, на який терплять всі українські кредитові кооперативи в Канаді, бо ні одна досі не виявила серйозного зацікавлення в побудові свого, українського, ідейно-кооперативного центру.

Андрій Качор.

Peter F. Penner, Secretary of Credit Union Federation of Manitoba since its inception in April 1960. "Spike" as he is known to all co-operative Friends is also Secretary of Co-operative Union of Manitoba. This picture was taken in 1960 when Spike moved in to Winnipeg to take over his duties. Prior to that "Spiike" was top-notch High School teacher for several years and in that period he was president of Rheinland local of Manitoba Teachers' Ass'n. He later became Executive Secretary of the Federation of Southern Manitoba Co-operatives and a District Public Relation Officer for Co-op. District Nr. 2 at Carman. There he was helpful in reorganizing the local co-op and later in 1961 organized a Credit Union at Carman. Spike was born in Ukraine and came to Canada with his parents in 1930. He is bi-lingual — English and German.

ТОВАРИСЬКА ХРОНІКА

ВЕСІЛЬНІ ДЗВОНИ

Наша довголітна членка п-на **Надія Журавель** — вступила в члени Карпатії в 1948 році, маючи тоді всього 5 літ — вийшла заміж за п. Тому Коханського.

**

Голова Ревізійної Комісії Карпатії, **Микола Гунчак,** був змушений відійти 2-го грудня ц. р. до лікарні в Ст. Бонифас на лікування ока. В пятницю 13 грудня перебув він успішно операцію лівого ока і ще деякий час остане під лікарською опікою.

Бажаємо Йому скорого видужання!

**

Ігор Танчук, симпатичний молодий чоловік, який ще так недавно вдатно відіграв ролю Гриця на сцені Українського Театру і здобув розголос серед нашого загалу, 7 грудня нагло захворів і опинився в Дженерал Госпитал. Він там остає під опікою д-ра Матвійчука й других спеціялістів. Бажаємо Йому скорого повороту до здоровля і до праці.

ДЕЩО ПРО УКРАЇНСЬКИЙ КЛЮБ ПРОФЕСІОНАЛІСТІВ ТА ПІДПРИЄМЦІВ У ВІННІПЕҐУ

В місяці жовтні 1943 року група провідних українців міста Вінніпеґу рішила, що пора здійснити часто повторювану думку створення клюбу українських професіоналістів та підприємців з ціллю об'єднання української інтелігенції на суспільнім відтинку канадійського життя. А тому 21-го жовтня 1943 року ця група, в склад якої увійшли адвокати: Свистун, Соломон, Буряк, Д-р Бачинський та пан Сарчук, відбула початкові наради в цій справі. Наради виказалися успішні та вечером 4-го листопада 1943 року в приміщенню Народного Дому скликано ширші ініціятивні збори при участі 47 осіб. Вибрано Номінаційно-Конституційну Комісію в особах — Д-р Бачинського, о. В. Кушніра та панів Комана, Свистуна, Кормана, Стечишина і Семенюка.

Перші організаційні збори у формі вечері відбулися в четвер, 17-го листопада 1943 року в Сейнт Ріджес" готелі. Предсідником зборів був пан В. Коман. Вибрано також першу офіційну управу під головуванням д-ра Б. Дими. На черговім засіданню, 16-го грудня 1943 року принято офіційну назву „Клюб Українських Професіоналістів та Промисловців" (Ukrainian Professional and Businessmen's Club).

Цілі та завдання Клюбу в скороченню є слідуючі:

1. Спряння добробутові членів та інтересам канадійських українців і плекання блищих взаємовідносин між особами українського походження.

2. Відбування засідань получених з обідами чи вечерями та запрошування промовців на актуальні теми дня.

3. Влаштовування дебат на біжучі теми, суспільних імпрез для ленів Клюбу, їх рідні та приятелів.

4. Влаштовування концертів, театральних вечорів тощо, та уділювання піддержки справам українського національно-культурного та виховного характеру.

Клюб своєю діяльністю оправдує вище згадані цілі та завдання. Серед ряду визначних гостей-промовців знайдемо такі імена — пп. Смит та Джілсон — президенти університету Манітоби; професори — Симпсон, Білецький, Мірчук; Достойний М. Н. Григорчук — бувший міністер справедливости провінції Манітоби; пани — Багряний, Панчук, Кохан та інші.

Також здійснено поважне число фінансових завдань та проєктів, для прикладу вичислю декілька:

1. Допомога в сумі $1000 для створення Канадійського Українського Леґіону, Відділ 141 у Вінніпеґу.

2. Жертва в сумі $100 для Канадійської Української Спортової Асоціяції у Вінніпеґу.

3. Допомога Українському Чоловічому Хорові Богоноса.

4. Створення та фінансування катедри Українознавства на Манітобському Університеті. — При цьому слід відмітити що під вмілим очолюванням інж. Марка Смерчанського, клюб зібрав та зложив $25,000.00 на цю ціль.

5. Створено також університетську стипендію в сумі $100.00 річно для українського студента та річні трофеї для заслужених учнів середньої школи.

6. Пожертвовано суму $500.00 на будову домівки І.М.К.А. (Y.M.C.A) в північному Вінніпеґу.

7. Вільні датки на Національну Раду та Вільний Український Університет в Мюнхені.

8. Інсталяція коштом Клюбу голосникової системи та закуп терапічних приладів та деяких меблів для Старечого Дому у Вінніпеґу.

9. Жертва в сумі $1500.00 на Пам'ятник Тараса Шевченка та ряд інших проєктів.

Слід згадати що Клюб влаштовував українські вечори, Маланки, Концерти, весняні балі, пікніки, дебати тощо. Також влаштовано офіційні приняття для Степана Дзюби з нагоди його вибрання посадником міста Вінніпеґу; для Михайла Григорчука — призначеного на пост міністра справедливости Манітоби, для Івана Соломона — судді окружного суду та для проф. Павла Юзика — нашого нового сенатора.

Дня 9-го жовтня 1958 року відсвятковано 15-ту річницю існування Клюбу на якім вшановано всіх бувших президентів Клюбу та їх дружин як визначних гостей. Дня 10-го липня 1959 року, під час Конґресу КУК влаштовано приняття-обід членам інших українських професійних Клюбів Канади. Цього ж вечера Вінніпезький Клюб гостив делегатів та їх жінок в Роял Александра Готелі. Між присутніми був також Достойний Пірсон, теперішній прем'єр Канади.

Після цієї зустрічі вибрано ініціятивний Комітет для створення асоціяції або об'єднання Клюбів Українських Професіоналістів та Підприємців Канади. Під головуванням Івана Свистуна Комітет скликав підготовчу ковенцію літом 1961 року на якій були зарепрезентовані 12 Клюбів. Конвенція рішила що асоціяція всіх існуючих Клюбів Канади являється можливою та потрібною. Створено відповідну управу яка працює над здійсненням намічених плянів. На сьогоднішний день зорганізовано 16 Клюбів на терені Канади що начислюють понад 1,200 членів. Вінніпезький Клюб має около 200 членів.

Сергій Радчук

ПОДАТКОВЕЦЬ — ЦЕ ЛЮДИНА, ЩО НЕ ПОТРЕБУЄ ЗДАВАТИ ІСПИТУ НА ДЕРЖАВНОГО УРЯДНИКА НА ТЕ, ЩОБ ДЛЯ УРЯДУ ПРАЦЮВАТИ.

Горішна світлина: частина президії останніх заг. зборів. Зліва до права: Ярослав Боднар, ред. Мих. Погорецький, проф. Яр. Рудницький. Д. Корнел, адвокат Мих. Барилюк, упр. Шкварчук (звітує), М. Коваль.

Внизу: реєструють членів: Пилип Семака, пані Леся Борис, Дмитро Ріпак; за ними: Данило Лобай, ред. „Українського Голосу", Н. Н.

Кредитова Спілка Карпатія помогла в 5-ох минулих роках збудувати дві укр. катол. церкви

Досвід показує, що найсильнішими осередками і твердинями нашого українського життя в Канаді це наші церкви, наші парафії. Той самий досвід учить, що на теренах напр. нашого Вінніпеґу де нема наших парафій і церков наші люди, не лише що пропадають у морі англійського світу, але навіть ставляться до всего що українське з певного роду ненавистю. Це найкраще може ствердити той, хто відвідував наші родини на терені „Вест Енду" і Ст. Джеймс.

До недавна вважалося, що поза межами „Норт Енду" українців у Вінніпеґу нема і тому ніхто не звертав уваги на інші частини нашої столиці у Манітобі. Звернули всетаки свою пильну увагу на тих занедбаних частинах чужі неукраїнські церковні організації на наших людей і, здається, мусіли їм чимсь заімпонувати, бо велике число до себе притягнули.

Щойно в 1958 р. почалась організувати нова українська катол. парафія поза українським „ґетом", на терені Вест Енду", при вул. Алверстон-Бирнель. Про цю нову парафію нині кожний чув і знає! Це молода, активна парафія Св. Йосафата.

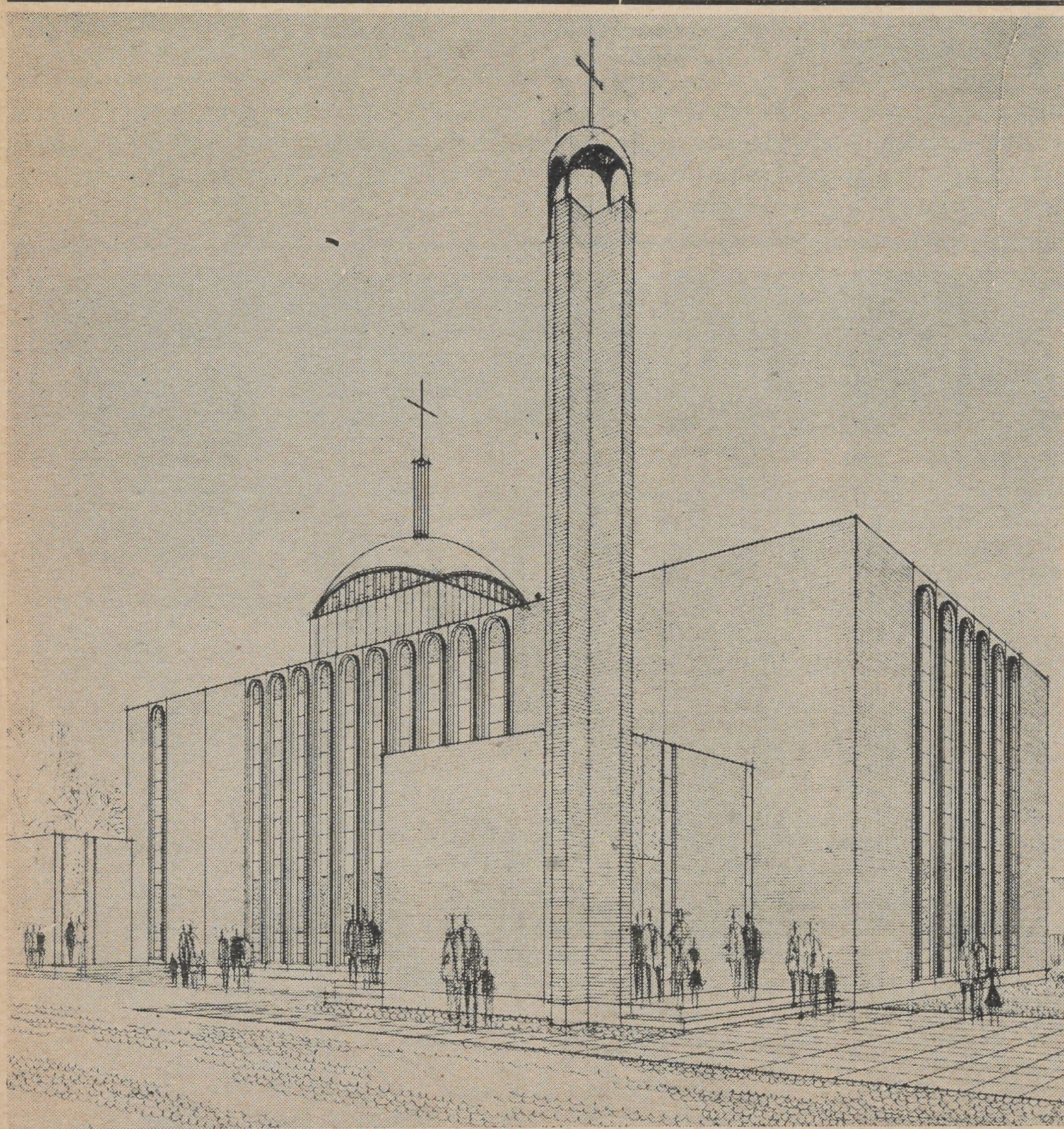
Але вже в 1958 році показалось, що ще дальше на захід в Ст. Джеймс і Асинибої мешкають українці і тому тодішній парох парафії Св. Йосафата піддав думку вищим духовним властям, що треба думати про одну нову парафію на вище згаданих дільницях. Ця думка дозрівала так скоро, що нині, по п'ятьох роках „Вест Енд" має дві українські катол. парафії: Св. Йосафата при Алверстон-Бирнель і Св. Василія при вул. Гаркорт-Портедж.

Може хтось скаже це заслуга отця пароха і парафіян, що так скоро дві парафії постали. Але самий парох, що мав щастя організувати парафію Св. Йосафата, а тепер парафію Св. Василія, мусить признатись, що не було б йому можливо щось путнього зробити без готівки. І якраз тут є велика заслуга Карпатії, що мала довіря до пароха і парафіян вище згаданих парафій і дала їм позичку на суму $90,000.00. За суму 50,000.00 дол. парафія Св. Йосафата могла набути готові церковні будинки, а за суму 40,000.00 дол. парафія Св. Василія Великого почала будувати нову церкву дня 15-го жовтня 1963 р.

В історії вище згаданих парафій Карпатія буде записана золотими буквами, а в історії кредитових спілок Карпатія буде записана як одна із тих, що своїми грішми помагає творити не лише матеріяльні, але і духовні вартості суспільного характеру. Цим Кредитова Спілка Карпатія підносить вартість гроша даючи йому нагоду сповнити свою соціяльну функцію і то в площині духовій. Давби Бог, щоб Карпатія могла бути завжди так фінансово сильною, щоб могла і на будуче таку шляхотну піонірську працю підперти.

А парох цих парафій хиба може лише щиро подякувати Управі Карпатії за поміч парафіям які є від себе віддалені п'ять миль, а не кілька бльоків.

о. Йосиф Форнальчук.

Плян нової Церкви Св. Василія Великого при вул. Гаркорт - Портедж, в Ст. Джеймс.

ФІНАНСОВИЙ СТАН ОЩАДНО-КРЕДИТОВОЇ СПІЛКИ „КАРПАТІЯ" 30 листопада 1963

АКТИВИ:

Готівка і бонди	$ 610,543
Позички	1,988,876
Устаткування і проче	3,655
	$2,603,074

ПАСИВИ:

Уділовий капітал	$2,111,999
Депозити	284,222
Запасні фонди і надвишка	206,853
	$2,603,074

Головували в Карпатії:

1) Михайло Коваль — 3 роки — 1940, 1941 і 1963.
2) Іван Чайковський — 6 років, — 1942 до 1947.
3) Д. Корнел — 13 років — 1948 до 1951 і 1954 до 1962.
4) Омелян Тарновецький — 2 роки — 1952 і 1953.

НАШ ПОМЯНИК

В 1963 році відійшли від нас у вічність:

Степан Цибульський, 30 березня.
Марія Савчук, 4 травня.
Максим Мимрик, 6 червня.
Олекса Степанчук, дата невідома.
Анєля Лубянська, 18 серпня.
Олекса Вийванко, дата невідома.
о. шамбелян Василь Кузьма, 3 грудня.

ВІЧНА ЇМ ПАМ'ЯТЬ!

З КООПЕРАТИВНОГО ЖИТТЯ

● **В опаловій кооперативі Норт Вінніпеґу** зміна. Сподіймось, що на краще. Головою й надальше Іван Байдак. Довголітний управитель Данило Будка перебрав з днем 1 листопада 1963 ведення книговодства, а місце управителя з тим днем перебрав Іван Цяпута. Це був. член дирекції Української Кооперативи „Надія".

● В розмові з управителем Володимиром Васильkeвичем довідуємось, що **торги Народної Кооперативи** в 1963 майже такі самі як в минулому році т. є. около $90,000. Обовязки голови дирекції справує дальше п. Ф. Бащак. Мясарським відділом завідує Е. Зінько, а обслугу покупцям дають дівчата: Анна Ґолич і Марша Ґорик. Слід згадати, що п. Васильkeвич провадить кооперативу вже осьмий рік підряд. З Карпатією і Калиною відносини все дружні.

● В пятницю, 8 листопада ввечорі відбулись **збори Споживчої Кооперативи в Ст. Бонифас** за рік 1962. В звітному році перебула кооператива велику зміну — підвисшила свої оборотові фонди із $22,500 до $91,800. Відношення членського майна до чужих фондів з кінцем 1962 около 13% до 87%. Головними кредиторами являються Кредитова Спілка Віра ($20,000) і Кредитівка „Дністер" ($38,-950). Про напрям діяльности і служби для членів цієї кооперативи, яка в минулому мала характер опалової, можна буде мати повний образ щойно із звітів за 1963 рік.

● Дальше в ліс — більше дров. Із побільшенням числа членів і оборотів **Кредитівки Північного Вінніпеґу** — від 1-го липня ц. р. був. управитель Нового Шляху, Іван Зельський, став до праці помічником управителя кредитівки.

● **Ощадно-Кредитова Спілка „Віра"** — це одинока наша кредитівка, що дає членам обслугу чеками.

● Володимир Божик, управитель **Кредитової Спілки „Дніпро"**, при нагоді подов до відома, що в грудні піднеслись оборотові фонди кредитівки до $120 тисяч.

● Ніде в нашій пресі не можна було завважити якогось вияснення чому пару тижнів тому зникла гарна вивіска „Українська Кооператива" на однім будинку при Селкірк вулиці. Не видно було через пару останніх років жадних звітів кооперативи ані не знати хто сповняв обовязки голови. Між членами основниками (1953 року) не бракувало поважних громадян, а навіть фахівців-економістів. Варто, щоб хтось з них вияснив громадянству причину.

● Українська Фармерська Кооператива в Фішер Бренч, що діє від 1929 року, піднесла свій уділовий капітал 27 вересня ц. р. до висоти $125,000. Видно, що вона добре просперує.

КІЛЬКО КОШТУЄ ВАМ ПОЗИЧКА В КАРПАТІЇ?

Коли позичаєте	Ваша пересічна рата* місячно 6міс.	12 міс.	18 міс.	24 міс.	30 міс.	36 міс.
$ 50	$ 8.63	$ 4.44				
100	17.25	8.88	$ 6.10			
200	34.50	17.76	12.20	$ 9.42		
500	—	44.40	30.50	23.55	$19.38	$16.60
1,000	—	88.80	61.00	47.10	38.76	33.20
1,500	—	—	91.50	70.65	58.14	49.80
2,000	—	—	—	94.20	77.52	66.40
2,500	—	—	—	—	96.90	83.00

Якщо Кредитівка дає якийбудь зворот (рабат) — то це ще дальше обнизить Ваш кошт.

Що Ви повинні знати коли позичаєте в Кредитівці?

- Першусього — всі позички безкоштовно асекуровані. У випадку смерти чи повної непрацездатности, Ваша позичка уморюється — в залежности від віку і здоров'я довжника.
- По друге — в нас немає кари (бонусу) за те як хтось звертає позику перед реченцем сплатности. Якщо Вам можливо платити більші рати або частіші, Ви заощаджуєте на коштах відсотків.

* Означає що пересічні місячні рати точні майже до цента.

This is all a CREDIT UNION Loan Costs You!

at: **CARPATHIA CREDIT UNION SOCIETY LIMITED,**
862 Main St., Winnipeg 4, Man.

When you borrow	your average monthly payment* is 6 Mo.	12 Mo.	18 Mo.	24 Mo.	30 Mo.	36 Mo.
$ 50	$ 8.63	$ 4.44				
100	17.25	8.88	$ 6.10			
200	34.50	17.76	12.20	$ 9.42		
500	—	44.40	30.50	23.55	$19.38	$16.60
1,000	—	88.80	61.00	47.10	38.76	33.20
1,500	—	—	91.50	70.65	58.14	49.80
2,000	—	—	—	94.20	77.52	66.40
2,500	—	—	—	—	96.90	83.00

Any interest rebate paid by the credit union at the end of the year will lower your cost still further.

Things you should know when you borrow from your Credit Union —

- First, all eligible loans carry Loan Protection insurance at no extra charge. This cancels your loan if you die or are permanently disabled, subject to liberal age and health requirements.
- Second, there is no penalty for repaying faster than you agreed to. If you find you can make larger payments or more frequent payments you can save on interest costs.

* Average monthly payments shown are accurate to within a few cents.

ЧЛЕНИ КАРПАТІЇ, ЯКІ СПОВНЯЛИ ОБОВЯЗКИ В ДИРЕКЦІЇ АБО В КОМІСІЯХ

Число		Число книж.
1.	**Михайло Коваль**	1
2.	В. Топольницький	2
3.	Осип Касюхнич*	4
4.	**Д. Корнел**	5
5.	Д. Ґерич	8
6.	Сильвестер Ухач	12
7.	Степан Білинський	13
8.	Данило Ґіджак	14
9.	Іван Чайковський	17
10.	Василь Гапанович†	18
11.	Пилип Семака	19
12.	Ярослав Кучер†	35
13.	Іван Безкоровайний*	39
14.	Петро Мантина†	41
15.	Онуфрій Рубич (3284)	42
16.	**Іван Вахняк**	54
17.	Степан Будзан	64
18.	О. Тарновецький*	65
19.	**Осип Кобзар**	82
20.	Петро Поливка†	102
21.	Василь Запісоцький	103
22.	Микола Піюш	107
23.	Михайло Яремій	109
24.	**Дмитро Ріпак**	148
25.	**Іван Байрак**	150
26.	**Микола Гунчак**	151
27.	Павло Коваль	152
28.	Д-р Павло Маценко	165
29.	Д. Гарапяк	209
30.	Настуся Шульган-Пфайфер	379

Михайло Коваль, голова Карпатії в 1963 році. Він член-основник Карпатії, число 1. Був також першим головою Карпатії через два роки 1940—1941, а опісля один рік 1943-44 був управителем Народної Ко-оперативи. Роджений в Клебанівці, пов. Збараж. Михайло прибув до Канади 1927 року. Перебував перших три роки в Алберті, а пізніше замешкав у Вінніпеґу і тут працював у м'ясній компанії Свифта. Через останніх 17 років працював у Сіпіяра. П-во Михайло і Катерина Коваль мають сина-одинака, Павла, який недавно вернув з Европи.

ДЕРЖАВНИЙ БАНК АНГЛІЇ ОТРИМАВ КОРОЛІВСЬКИЙ ЧАРТЕР 1694 РОКУ.

Число		Число книж.
31.	Іван Ванджура*	397
32.	Степан Кутний	441
33.	**Михайло Новицький**	464
34.	Іван Шкварчук	673
35.	Д-р Юрій Дякунчак†	777
36.	Петро Салиґа	860
37.	Д-р Петро Воробій*	949
38.	**Проф. Яр. Рудницький**	991
39.	Проф. Леонід Білецький†	998
40.	Микола Оброца	999
41.	**Петро Бачинський**	1003
42.	М. Селешко*	1110
43.	Володимир Кохан	1145
44.	Іван Зельський (1808)	1150
45.	Дмитро Яремчук	1172
46.	Іван Гeврик	1217
47.	Микола Одайський	1269
48.	Роман Пашківський	1270
49.	Володимир Божик	1301
50.	Роман Сенчук	1344
51.	**Михайло Семанич**	1359
52.	Ю. Гвоздулич	1404
53.	Михайло Подворняк	1456
54.	Юрій Головко	1602
55.	**Борис Гайворон**	1817
56.	**Ярослав Боднар**	1960
57.	Іван Тиктор (903)	1964
58.	**Сергій Радчук**	2568

* Означає виступив з членства.
† Помер.

20-ЛІТТЯ КРЕДИТОВОЇ КООПЕРАТИВИ ПІВНІЧНОГО ВІННІПЕҐУ

В неділю, 13 жовтня 1963 р. в залі Читальні Просвіти, в присутності 110 осіб, Кредитова Кооператива Північного Вінніпеґу відсвяткувала своє 20-ліття.

Свято відкрив коротким привітом А. Господин, голова Дирекції. Господарем був інж. А. Качор, управитель кредитівки.

Після вшанування пам'яти померших членів, о. прелат д-р В. Кушнір провів молитву і зложив привіт для Ювілятки від Президії КУК і від себе. Відтак слідувала коротка програма і перекуска.

Від 2,500 членів „Карпатії" склав привіт інж. В. Топольницький. Він теж мав доповідь на тему: „Основне значення кооперативного руху".

Крім цього Ювілятку привітали: проф. Я. Рудницький (Наукова Рада), о. Д. Шевчук (Пласт і кредитівка св. Михайла), д-р М. І. Мандрика (УВАН), І. Голіян (Чит. Просвіти); письменні привіти наспіли від Координаційного Комітету Українських кредитових Кооператив у Торонті, Товариства Української Кооперації в ЗДА і кооп. журналу „Наш Світ". Делегати з привітом були: І. Шкварчук („Калина" і Кооп. Громада), М. Коваль і М. Новицький („Карпатія"), А. Марків (кооп. в Ст. Боніфас), В. Божик („Дніпро"), Г. Квасниця (Чит. Просвіти) і В. Попель (Інст. Просвіти).

Інформаційну доповідь про 20-літню працю Ювілятки виголосив її управитель А. Качор. Останнє слово мав С. Романів, який склав привіт від Кооперативної Громади і від „Віри", зазначуючи, що тим святом представники українських кооператив відмічують також „День Української Кооперації".

Після закриття свята зроблено спільну знимку частину присутніх (дехто спізнився і скорше вийшов — прим. Ред.), яку містимо побіч.

На цій світлині маємо таких осіб:

Перший ряд від ліва: С. Мокрій, І. Ганущак, Й. Рій, А. Качор, А. Господин, В. Топольницький, о. Д. Шевчук, С. Скобляк, Р Калинюк, М. Скобляк, Г. Квасниця і В. Попель.

Другий ряд від ліва: Ґ. Мозіль, Р. Чеміринський, К. Ганущак, Р. Чемеринська, М. Шкільник, С. Качок, С. Ільницька з донькою Лесею, М. Господин, І. Зельська, С. Залозецька, І. Качор, С. Клос, З. Сорочинська, М. Мазур, М. Калужняцька, О. Сабара, Д. Пона, Л. Гаврилюк.

Третій ряд від ліва: С. Дерелюк, П. Фединяк, Й. Дзюрдзєвич, В. Арсенич, В. Ільницький, В. Клос, В. Божик, М. Коваль, Д. Хімко, О. Срібняк, Т. Срібняк, д-р С. Сабара дивиться на свого сина Петруся.

Четвертий ряд від ліва: Г. Пона, Ф. Брокопів, І. Демків, І. Зельський, Г. Мозіль і його доня Ґльорія, А. Марків, В. Сорочинський, О. Ільницьний, П. Срібняк, Е. Калужняцький, А. Ільницький.

Сидять на долівці: М. Качор, М. Ільницька, М. Сабара, О. Мазур.

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg.